

Một số giải pháp nâng cao chất lượng giải ngân vốn đầu tư TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH ĐẮK LẮK

Bài và ảnh ThS. NGUYỄN CÔNG ĐIỀU

Giải ngân vốn đầu tư công được xem như đóng một vai trò chủ chốt để nhanh chóng phục hồi nền kinh tế, thực hiện thành công mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội năm 2022. Để đạt được những kết quả tích cực, một số giải pháp cần được nghiên cứu và thảo luận nhằm hoàn thành kế hoạch giải ngân vốn đầu tư công năm nay tại tỉnh Đắk Lắk.

Từ khóa: Đầu tư công

Public investment disbursement is critical to the economic recovery and achievement of the 2022 socioeconomic goals. To achieve positive results, several solutions should be studied and discussed to complete the current year's public investment disbursement plan for Dak Lak province.

Tag: Public investment

Trong năm 2021, giải ngân vốn đầu tư công tỉnh Đắk Lắk mặc dù chưa đạt tỷ lệ 100% kế hoạch, song đã đạt được kết quả tích cực, góp phần quan trọng vào tăng trưởng kinh tế, tăng cường cơ sở vật chất, hạ tầng kinh tế - xã hội, qua đó nâng cao chất lượng cuộc sống cho nhân dân trên địa bàn tỉnh. Cùng với địa phương, KBNN Đắk Lắk đã tăng cường kiểm soát, thanh toán vốn đầu tư công đúng quy trình với các bước kiểm soát, thanh toán được quy định rõ ràng, phù hợp với từng loại nguồn vốn đảm bảo chặt chẽ, đúng chế độ, theo đó phối hợp với chủ đầu tư xử lý kịp thời các vướng mắc nghiệp vụ phát sinh. Mặt khác, đơn vị tiếp tục đẩy mạnh cải cách hành chính; việc giao nhận, xử lý hồ sơ không thực hiện thủ công như trước đây mà thực hiện trên môi trường mạng thông qua Cổng dịch vụ công KBNN, có khả năng kết nối, tích hợp với Cổng dịch vụ công Quốc gia; đồng thời rút ngắn thời gian kiểm soát, thanh toán thông qua phương thức “thanh toán trước, kiểm soát sau” khi nhận đủ hồ sơ hợp pháp, hợp lệ; không để tồn đọng hồ sơ của chủ đầu tư tại kho bạc đã góp

phân tích cực nâng cao tỷ lệ giải ngân và hiệu quả sử dụng vốn đầu tư công tại địa phương.

Tuy nhiên, thông qua công tác kiểm soát, thanh toán vốn đầu tư công tại KBNN Đắk Lắk trong thời gian vừa qua, đặc biệt là năm 2021 cho thấy còn một số tồn tại, vướng mắc do khách quan lẫn chủ quan về công tác giải ngân, thu hồi tạm ứng, ứng trước và công tác chuyển nguồn trên địa bàn tỉnh, cụ thể: Tỷ lệ giải ngân mặc dù đạt tỷ lệ trên dưới 80% kế hoạch song chưa đạt yêu cầu đề ra, trong đó kế hoạch vốn kéo dài từ năm 2020 sang năm 2021 chưa giải ngân hết, nhất là ngân sách địa phương (NSDP) chỉ đạt trên 78%/kế hoạch vốn; số dư tạm ứng vốn đầu tư lớn, một số dự án tạm ứng kéo dài nhiều năm chưa được thu hồi. Tính đến nay, tổng số dư tạm ứng vốn đầu tư trên 2.280 tỷ đồng, trong đó số dư tạm ứng vốn đầu tư do tình quản lý gần 1.168 tỷ đồng; số dư nguồn vốn ứng trước chưa thu hồi trên 106 tỷ đồng, trong đó vốn ứng trước NSDP trên 78 tỷ đồng; số dư tạm ứng quá hạn chưa thu hồi có trên 1.025 tỷ, trong đó nguồn vốn Trung ương

(triển khai trên địa bàn tỉnh) là 910 tỷ/1.116 tỷ (chiếm tỷ lệ 81,5%). Đối với nguồn vốn địa phương số dư tạm ứng quá hạn trên 115 tỷ đồng/1.162 tỷ (chiếm 9,96%) tập trung chủ yếu ở các dự án lớn; chuyển nguồn vốn đầu tư hằng năm còn ở mức cao trên 2.240 tỷ đồng.

Để tăng cường sử dụng vốn đầu tư công có hiệu quả, làm động lực, đòn bẩy tăng trưởng, kích thích kinh tế địa phương, trong đó công tác giải ngân vốn đầu tư công trên địa bàn tỉnh được coi là nhiệm vụ quan trọng, cần được các ngành, các cấp quan tâm chỉ đạo quyết liệt, nhất là trong điều kiện tỉnh Đắk Lắk đang còn hưởng trợ cấp từ ngân sách Trung ương hằng năm, đồng thời sẽ đảm nhiệm triển khai một số dự án lớn, trọng điểm mang tầm quốc gia, khu vực trong thời gian tới. Do đó, tác giả trao đổi một số giải pháp nhằm tăng tỷ lệ giải ngân vốn, đồng thời nâng cao chất lượng nguồn vốn đầu tư được thấm thấu vào nền kinh tế trong thời gian tới, cụ thể như sau:

Đối với kế hoạch vốn kéo dài từ năm trước chuyển sang, hầu hết các dự án này đều hoàn thành các quy

Công trình cầu đường Đinh Tiên Hoàng, thành phố Buôn Ma Thuột, Đắk Lắk

trình, thủ tục, hồ sơ đầu tư; nguồn vốn đã bố trí, song chậm giải ngân. Vì vậy, các cơ quan, ban, ngành có liên quan phối hợp với chủ đầu tư rà soát, xem xét vướng mắc ở khâu nào, do cơ chế, chính sách, năng lực nhà thầu hoặc các nguyên nhân khách quan, chủ quan để kịp thời báo cáo cấp thẩm quyền xử lý. Đối với Kế hoạch vốn bố trí theo từng năm, các cơ quan có liên quan tham mưu cấp có thẩm quyền phân bổ hết kế hoạch vốn do cấp trên giao; trường hợp các dự án chưa đủ điều kiện giao kế hoạch vốn, các sở, ngành phối hợp với chủ đầu tư nhanh chóng hoàn thiện việc lập, thẩm định các hồ sơ dự án trình cấp thẩm quyền phê duyệt và hoàn thành sớm việc giao kế hoạch vốn cho từng dự án nhằm giảm nguồn kế hoạch vốn thông báo sau.

Số dư tạm ứng lớn phản ánh chất lượng giải ngân chưa cao, có tác động đến tăng trưởng theo chiều sâu, vì vậy, cần có biện pháp thu hồi tạm ứng vốn đầu tư một cách đồng bộ, quyết liệt. Trước hết, đối với tạm ứng đến bù giải phóng mặt bằng, các cơ quan, tổ chức có liên quan tính toán cụ thể, kỹ lưỡng, chính xác để xây dựng phương án đến bù đảm bảo tính khả thi, tránh trường hợp tạm ứng chi phí đến bù chi trả cho dân nhưng dân không nhận tiền do phương án được

phê duyệt không khả thi, do vậy phải xây dựng, phê duyệt nhiều lần vừa mất thời gian vừa kéo dài thời gian tạm ứng dẫn đến quá hạn quy định và chậm đến tay người dân, ảnh hưởng đến công tác giải pháp mặt bằng để bàn giao cho nhà thầu thi công. Đối với tạm ứng xây lắp, thiết bị, các chủ đầu tư phối hợp với nhà thầu thỏa thuận rõ trong hợp đồng về thời điểm tạm ứng, tỷ lệ tạm ứng, thời điểm và mức thu hồi tạm ứng từng lần, số lần thanh toán, nhằm thu hồi nhanh, kịp thời các khoản tạm ứng, nhất là các dự án có tỷ lệ tạm ứng lớn.

Theo Luật Đầu tư công năm 2019 và Luật NSNN năm 2015 thì vốn ứng trước phải được cấp có thẩm quyền bố trí kế hoạch vốn năm sau để thu hồi kịp thời theo đúng quy định. Do đó, các cơ quan liên quan tích cực tham mưu cấp có thẩm quyền bố trí nguồn vốn để thu hồi vốn ứng trước, đảm bảo kịp thời, không kéo dài nhiều năm, qua đó xác định chính xác lượng vốn đã giải ngân trong năm kế hoạch hiện hành.

Theo quy định số dư tạm ứng quá hạn phải được thu hồi nộp lại ngân sách. Tuy nhiên, Đắk Lắk đang rất cần vốn, thiếu vốn, do đó các chủ đầu tư một mặt tích cực có biện pháp để thu hồi tạm ứng quá hạn, mặt khác

phối hợp các cơ quan liên quan kịp thời tháo gỡ vướng mắc, khó khăn, nhanh chóng hoàn thành các trình tự, thủ tục, kể cả trình cấp có thẩm quyền về cơ chế, chính sách nhằm đảm bảo kịp thời thu hồi vốn tạm ứng, tránh để quá hạn theo quy định của pháp luật.

Việc chuyển nguồn vốn đầu tư hằng năm còn lớn, điều này phản ánh về chất lượng sử dụng nguồn vốn đầu tư, bởi vì số dư dự toán chi đầu tư chưa được sử dụng và số dư tạm ứng đầu tư chưa được thanh toán theo khối lượng hoàn thành trong năm được chuyển sang năm sau để tiếp tục sử dụng và theo dõi. Như vậy, trải qua nhiều năm ngân sách nhưng khối lượng chưa thực hiện sẽ phát sinh hệ lụy hoặc là đội giá, tăng tổng mức đầu tư hoặc là dự án, công trình chậm đưa vào sử dụng sẽ có ảnh hưởng nhất định đến tăng trưởng kinh tế của địa phương.

Việc điều chỉnh kế hoạch vốn đầu tư cần có kế hoạch triển khai trước thời điểm 30/9 và 15/11 hằng năm để vừa đảm bảo theo đúng thời gian theo chế độ quy định, tránh việc cấp có thẩm quyền điều chuyển vốn chưa sử dụng đồng thời vừa dành quỹ thời gian đủ để chủ đầu tư và nhà thầu tiếp cận vốn và triển khai tạm ứng, thanh toán cho dự án, công trình đến cuối tháng 01 năm sau của niên độ ngân sách hiện hành.

Để tăng cường tham mưu cấp có thẩm quyền trong công tác giải ngân vốn đầu tư trong thời gian tới, KBNN Đắk Lắk tăng cường phối hợp với các sở, ngành liên quan và định kỳ cùng với các ban quản lý dự án, các chủ đầu tư để tổ chức hội nghị bàn bạc, thảo luận về các biện pháp giải ngân, thu hồi tạm ứng, đẩy mạnh thanh toán khối lượng hoàn thành, theo đó tham mưu cấp có thẩm quyền xem xét, xử lý vướng mắc, với mục tiêu phấn đấu nâng cao tỷ lệ giải ngân vốn đầu tư của địa phương đạt 100% kế hoạch vốn giao trong năm 2022 và những năm tiếp theo.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Luật Đầu tư công năm 2019;

Luật NSNN năm 2015.

Ngày nhận bài: 22/4/2022

Ngày đưa phân biên: 29/4/2022

Ngày chấp nhận đăng: 11/5/2022

Email: dieunc@vst.gov.vn